ds. J. de Bruin, preek over Zondag 32 van de Heidelbergse Catechismus, gehouden in de Jeruzalemkerk (Chr. Geref. Kerk) te Rotterdam-Kralingen op zondag 28 april 2024.

Votum en groet.

Zingen: Psalm 116:7en 10:

Vers 7:
Wat zal ik, met Gods gunsten overlaân,
Dien trouwen HEER voor Zijn genâ vergelden?
'k Zal bij den kelk des heils Zijn *n*aam vermelden,
En roepen Hem met blijd' erkent'nis aan.
Vers 10:
Ik zal Uw naam met dankerkentenis
Verheffen, U al mijn geloften brengen;
'k Zal liefd' en lof voor U ten offer mengen,
In 't heiligdom, waar 't volk vergaderd is.

Schriftgedeelte: Jesaja 12:
1 EN te dienzelven dage zult gij zeggen: Ik dank U, HEERE, dat Gij toornig op mij geweest zijt, maar Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij.
2 Zie, God is mijn Heil, ik zal vertrouwen en niet vrezen; want de HEERE HEERE is mijn Sterkte en Psalm, en Hij is mij tot Heil geworden.
3 En gijlieden zult water scheppen met vreugde uit de fonteinen des heils,
4 En zult te dienzelven dage zeggen: Dankt den HEERE, roept Zijn Naam aan, maakt Zijn daden bekend onder de volken; vermeldt dat Zijn Naam verhoogd is.
5 Psalmzingt den HEERE, want Hij heeft heerlijke dingen gedaan; zulks zij bekend op den gansen aardbodem.
6 Juich en zing vrolijk, gij inwoneres van Sion, want de Heilige Israëls is groot in het midden van u.

Zingen: Berijming 10 geboden vers 9:
Och, of wij Uw geboôn volbrachten!
Genâ, o hoogste Majesteit!
Gun door 't geloof in Christus krachten,
Om die te doen uit dankbaarheid.

Lezen: 12 artikelen des geloofs.
1. Ik geloof in God den Vader, den Almachtige, Schepper des Hemels en der aarde.
2. En in Jezus Christus, Zijn eniggeboren Zoon, onze Heere;
3. Die ontvangen is van den Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria;
4. Die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven, nedergedaald ter helle;
5. ten derden dagen wederom opgestaan van de doden;

6. opgevaren ten Hemel, zittende ter rechterhand Gods des almachtige Vaders;
7. vanwaar Hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden.
8. Ik geloof in de Heilige Geest.
9. Ik geloof een heilige, algemene, Christelijk Kerk, de gemeenschap der heiligen;
10. vergeving der zonden;
11. wederopstanding des vleses;
12. en een eeuwig leven.

Lezen: Heidelbergse Catechismus zondag 32 vraag en antwoord 86 en 87:
Vraag 86 Aangezien wij uit onze ellendigheid, zonder enige verdienste onzerzijds, alleen uit genade, door Christus verlost zijn, waarom moeten wij dan nog goede werken doen?
Antw. Daarom dat Christus, nadat Hij ons met Zijn bloed gekocht en vrijgemaakt heeft, ons ook door Zijn Heiligen Geest tot Zijn evenbeeld vernieuwt, opdat wij ons met ons ganse leven Gode dankbaar voor Zijn weldaden bewijzen, en Hij door ons geprezen worde. Daarna ook, dat elk bij zichzelven van zijn geloof uit de vruchten verzekerd zij, en dat door onzen Godzaligen wandel onze naasten ook voor Christus gewonnen worden.
Vraag 87 Kunnen dan die niet zalig worden die, in hun goddeloos ondankbaar leven voortvarende, zich tot God niet bekeren? Antw. In generlei wijze; want de Schrift zegt dat geen onkuise, afgodendienaar, echtbreker, dief, gierigaard, dronkaard, lasteraar, noch rover, noch dergelijke, het Koninkrijk Gods beërven zal.

Gebed.

Zingen: Psalm 138:1 en 2:
Vers 1:
'k Zal met mijn ganse hart Uw eer
Vermelden, HEER,
U dank bewijzen;
'k Zal U in 't midden van de goôn,
Op hogen toon,
Met psalmen prijzen;
Ik zal mij buigen, op Uw eis,
Naar Uw paleis,
Het hof der ho - ven,
En, om Uw gunst en waarheid saâm,
Uw groten naam
Eerbiedig loven.
Vers 2:
Door al Uw deugden aangespoord,
Hebt Gij Uw woord
En trouw verheven.

Gij hebt mijn ziel, op haar gebed,
Verhoord, gered,
Haar kracht gegeven.
Al 's aardrijks vorsten zullen, HEER,
Uw lof en eer
Alom doen ho - ren;
Wanneer de rede van Uw mond,
Op 't wereldrond,
Hun klinkt in d' oren.

Na de prediking zingen wij Psalm 1 vers 4.

Geliefde gemeente, wat heeft Jesaja een ontroerend lied gezongen, wat we samen hebben gelezen uit het twaalfde hoofdstuk van Jesaja's profetie. Een lied dat geboren werd in zijn ziel vanwege de dankbaarheid voor de verlossing uit de ellende waarin hij gekomen was. Ja, als we terugbladeren in het boek Jesaja, dan vinden wij hem op een bepaald moment diep verootmoedigd voor de troon van Gods genade. Hij kreeg een gezicht in de hemel en daar zag hij de heilige God op Zijn troon zitten in majesteit en heerlijkheid.

Hij voelde wel aan: Daar kan ik met al mijn zonde en onreinheid niet voor bestaan. Het deed Jesaja diep buigen in het stof en uitroepen: '*Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden van een volk dat onrein van lippen is; want mijn ogen hebben den Koning, den HEERE der heirscharen, gezien'* (Jes. 6:5).

Maar toen kwam het wonder. Uit de hemel, jongens en meisjes, kwam een engel met een tang in zijn hand met een gloeiende kool. Jesaja zag waar die kool vandaan kwam. Van het brandofferaltaar. Dat wijst op het werk van de Heere Jezus. Toen heeft die engel de lippen van Jesaja aangeraakt, en hij hoorde een stem uit de hemel die zei: 'Zie, deze heeft uw lippen aangeroerd; alzo is uw misdaad van u geweken en uw zonde is verzoend' (Jes. 6:7).

Dat was een rijke verlossing voor Jesaja, en dat deed hem zingen: *'Ik dank U, HEERE, dat Gij toornig op mij geweest zijt, maar Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij. Zie, God is mijn Heil, ik zal vertrouwen en niet vrezen; want de HEERE HEERE is mijn Sterkte en Psalm, en Hij is mij tot Heil geworden'* (Jes. 12:1,2).

Kijk, wie dat danklied oprecht leert zingen, wil niets liever dan leven tot eer van God. Hoe komt dat openbaar? In het doen van Gods wil, in het doen van Gods geboden, in het doen van goede werken. Dat is het leven der dankbaarheid, en dat strekt zich uit over heel het leven, dag in, dag uit. Daar gaat het over in Zondag 32 van de Heidelbergse Catechismus.

We schrijven ons thema boven de prediking: **Het leven der dankbaarheid.** En we letten op drie gedachten:

1. Dat is een geschonken leven.
2. Dat is een Godzalig leven.
3. Dat is een onmisbaar leven.

1. Een geschonken leven

Wij zijn met Zondag 32 gekomen aan het derde deel van de Heidelbergse Catechismus. Daarboven staat geschreven: Van de dankbaarheid, die men Gode schuldig is voor de verlossing. In dit deel van de Catechismus zullen wij onderwijs krijgen over dat derde stuk van de enige troost, beide in leven en sterven. En helemaal aan het begin van de Catechismus, hebben wij gehoord wat die enige troost in leven en sterven is. En ook hoeveel stukken daarvoor nodig zijn om die troost te kennen en meer en meer te kennen. Want toen de onderwijzer in zondag 1 vroeg hoeveel stukken dat waren, heeft de leerling gezegd: Ten eerste: Hoe groot mijn zonden en ellenden zijn. In de tweede plaats: Hoe ik van al mijn zonden en ellenden verlost word. En dan komt de derde: Hoe ik Gode voor zulk een verlossing zal dankbaar zijn.

Wie de Heere leert vrezen, die krijgt niet slechts onderwijs uit één van deze stukken – uit één van deze vakken, laat ik het zomaar noemen –, maar uit alle drie. Dus ook als het gaat om het vak van de ware dankbaarheid. Niet één vak kan gemist worden, en het is wel eens goed om dat te realiseren. Want wij moeten dat wel in het juiste licht zien. Het komt best wel eens voor dat mensen roemen in het stuk van de dankbaarheid. Maar u hoort ze nauwelijks over de ellende en de verlossing daaruit. Als u dan met zulke mensen spreekt, lijkt het wel alsof dat een gepasseerd station is. Dat er geredeneerd wordt: Wij zijn allemaal zondaren. De Heere Jezus is voor zondaren gestorven. Hij heeft ons verlost. En nu komt het erop aan dat wij Hem daarvoor danken. Dan is de Heere Jezus niets anders dan het grote Voorbeeld. Zoals Hij geleefd heeft moeten wij ook leven. Dat is dan het leven van de dankbaarheid.

En als u zulke mensen gadeslaat en luistert naar hoe ze erover spreken, hoort u tussen de regels door hoe blij God toch wel moet zijn met zo'n dankbaar mens. Maar dat vind ik nu net in de Schrift niet terug. De andere kant komt u ook tegen. Dan wordt er heel veel nadruk gelegd op de ellende en hoe diep het erdoor moet. Aan het einde van de prediking wordt nog wel iets gezegd over de Verlosser, Die er is, maar over de dankbaarheid hoort

u helemaal niets of nauwelijks iets. En dat terwijl in het Woord van God zo helder beschreven staat: Zonder heiligmaking zal niemand God zien.

Voelt u hoe noodzakelijk ook dit derde stuk is? Als de Heere een zondaar gaat bekeren en u wordt een leerling op de school van de Heilige Geest, krijgt u in alle drie de vakken les, en u raakt er nooit in uitgeleerd. Alle drie de stukken zijn genadeweldaden die u zelf niet kunt maken, maar die u ontvangt door de Geest uit Christus. Dus het is ~~ook~~ niet zo dat u alleen voor het ontdekken van uw zonde de Heilige Geest nodig hebt, want dat staat in het Woord van God, dat Die overtuigt van zonde.

En als het gaat om het geloof in Christus en de verlossing die in Christus te vinden is, dat u daar ook de Heilige Geest voor nodig hebt. Want Die is het toch Die dat geloof in uw hart gaat werken, waardoor u Hem en Zijn weldaden leert aannemen. Maar zou~~dat~~ u voor dat laatste stuk, de dankbaarheid, de Heilige Geest niet nodig zou hebben, alsof u dat zelf voor elkaar kunt krijgen, de ware dankbaarheid?~~.~~ Maar zo is het ook niet. Want ook die ware dankbaarheid komt helemaal uit Christus.

Moet u zich toch eens voorstellen dat een ware gelovige die ware dankbaarheid zelf zou moeten bewerken en opbrengen. Dat loopt natuurlijk op niets uit. Temeer omdat ik in de Schrift twee hele duidelijke woorden lees, die ons duidelijk maken dat een gelovige dat totaal niet kan. Want de Heere Jezus zegt: '*Uit u worde geen vrucht meer in der eeuwigheid'* (Matth. 21:19m). En in Johannes 15 hoor ik de Heere Jezus zeggen: '*Zonder Mij kunt gij niets doen'* (vs. 5). Als u dan naar de context kijkt van Johannes 15, gaat het juist om het dragen van de vruchten. De vruchten in dat leven van de dankbaarheid.

U voelt het wel aan: Ook de dankbaarheid is een weldaad die de Heere Jezus geeft door Zijn Woord en Geest. En wat laat ons dat gelijk al zien? Dat de Heere Jezus werkelijk, gemeente, een volkomen Zaligmaker is. Alle dingen liggen in Hem gereed, alle dingen zijn door Hem gereed. Daarom komt de ontdekking uit Christus en de verlossing komt uit Christus. Maar ook de dankbaarheid komt uit de Heere Jezus. Want Hij zegt het: '*Uw vrucht is uit Mij gevonden'* (Hos. 14:9). Kijk, dat is het leven der dankbaarheid en ook dat komt uit Hem.

Maar waar gaat het dan eigenlijk over? Is dankbaarheid eigenlijk wel nodig? Dat is nu net de eerste vraag in Zondag 32 die de onderwijzer gaat stellen aan zijn leerling: Aangezien wij uit onze ellendigheid, zonder enige verdienste onzerzijds, alleen uit genade door Christus verlost zijn, waarom moeten wij dan nog goede werken doen? De grote reden om goede werken te doen uit dankbaarheid ligt eigenlijk al in die vraag opgesloten. Uit die vraag, die de opstellers van de Catechismus hier neerzetten, kunnen wij opmaken dat ze goed wisten waar ze het over hadden. De enige reden is de ontvangen genade. Welke genade dan? We vinden het duidelijk in de

vraag: Het gaat om de verlossing door het bloed en de Geest van Christus. En hoe nodig is dat? Hebt u het verstaan in uw leven?

Voelt u dat ook zo in uw hart, hoe nodig het is dat u verlost wordt door het bloed en de Geest van Christus? Want ja, we zijn wel hele slechte mensen geworden en hele zondige mensen, sinds de diepe val in Adam heeft plaatsgevonden. Wat hebben wij veel schuld gemaakt voor God, en elke dag maken we onze schuld weer groter. Wat een grote scheiding is er niet gekomen tussen God en ons hart en de zonden liggen daartussen. Wil dat goedkomen, dan moeten die zonden toch worden weggenomen? Dat voelt u toch wel? Of leeft u zomaar voort met uw zonden en maakt u elke dag uw schuld groter? Hoe moet dat dan als u straks voor de rechterstoel van God staat? Waarom leg ik die vraag weer zo na aan uw hart? Opdat u in dit leven de noodzaak voelt om door dat bloed gewassen te worden en door de Geest gereinigd en vernieuwd te worden. Hoe zult u ooit zelf voor uw schuld kunnen betalen? Hoe zult u ooit zelf uw zonden kunnen wegwassen? Dat is toch onmogelijk?

O, wij zijn vanuit onszelf rampzalige vijanden van God geworden. We zijn in zo'n ellendige toestand gekomen dat we ons er zelf niet uit kunnen verlossen. En als de Heilige Geest u dat leert, dan gaat u ook echt ervaren: Van mijn kant is het zo onmogelijk. Maar weet u wat dan zo'n enorme troost gaat worden? Als Hij u gaat richten op de verlossing die in Christus te vinden is. Als de Heere Jezus Christus in het heilig Evangelie gaat schitteren, dan gaat u ontdekken: Het ligt niet in mij, totaal niet, maar de verlossing ligt buiten mij, in Christus. Dan komt er zo'n hartelijke drang, zo'n hartelijke begeerte om die verlossing buiten uzelf in Christus te gaan zoeken. En u zult echt geen rust vinden voordat u die verlossing in Christus gevonden hebt.

O, dat God daar Zelf voor gezorgd heeft. Het staat er zo mooi in die vraag: Door Christus verlost. Want Christus heeft Zijn kerk gekocht en vrijgemaakt door Zijn bloed. Daar ligt de reden voor die ware dankbaarheid. Als de leerling dat gaat zeggen, gemeente: Gekocht door het bloed van Christus, vrijgemaakt door het bloed van Christus, dan zegt hij met die enkele woorden zoveel. Dan zie ik die leerling als het ware, die woorden stamelen in verwondering voor God. Dan zie ~~ik hem~~ in gedachten heel de lijdensweg voor zijn ogen schitteren. Hoe Christus in zijn plaats de zonde wilde dragen. Hoe God de Vader Hem in zijn plaats tot zonde gemaakt heeft. En dat het voor hem waar geworden is, toen hij door het geloof een blik mocht slaan op het kruis van Golgotha: Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven. Dat buiten hem, in Christus, zijn verlossing te vinden is. Een verlossing die de Heere Jezus alles, alles gekost heeft. Want Hij moest als het ware leegbloeden om Zijn kerk tot Zijn eigendom te kopen. Hij moest als het ware leegbloeden om die hemelhoge schuld te betalen.

En zo verloste Hij Zijn Kerk van de zonde en de heerschappij van de duivel. Ja, door dat bloed zet Hij Zijn kerk in de vrijheid van de kinderen van God. En wat gaat de Heilige Geest nu doen in het hart van een zondaar die zalig gemaakt wordt? Hij gaat dat bloed toepassen in het schuldige geweten, in het aanklagende geweten. Hij zal in het hart van een zondaar die wederom geboren wordt, plaatsmaken voor Christus. En Hij zal dat ware geloof gaan schenken. Waardoor die zondaar krijgt te geloven en mag geloven, ja, ook zal geloven dat Christus met Zijn bloed hem verlost heeft, vrijgekocht heeft. Dat er vrede is door het bloed des kruises. O, om door het geloof te beleven dat het zo noodzakelijk is om door dat bloed gewassen te worden, om dat bloed te begeren, ja, om daadwerkelijk door dat bloed gewassen te zijn.

Met welk doel? Waartoe heeft Christus Zijn kerk nu gekocht met Zijn bloed, en waarom heeft Hij ze nu vrijgemaakt uit de heerschappij van de duivel? Luister dan eens hoe Paulus het zo heerlijk zegt in één van de brieven die hij schreef aan de gemeente van Korinthe: *Want gij,* (o Mijn Kerk)*, zijt duur gekocht; zo verheerlijk dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn* (1 Kor. 6:20). En op een andere plaats schrijft Paulus aan zijn geestelijke zoon Titus: *'Want de zaligmakende genade Gods (*Dat is de Zaligmaker Jezus Christus) *is verschenen aan alle mensen' (Titus 2:11). 'Die Zichzelf voor ons gegeven heeft, opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid, en Zichzelf een volk zou reinigen, ijverig tot goede werken'* (vs. 14).

Gemeente, eigenlijk is het een heel logisch gevolg van de verlossing dat daar dankbaarheid op moet volgen. Want wat gebeurt er eigenlijk in de verlossing door het bloed en de Geest van Christus? Dan wordt een mens eigenlijk in beginsel weer teruggebracht in de staat der rechtheid, zoals het was in het paradijs. Want aanvankelijk wordt het beeld van God hersteld in het hart en leven van zo'n mensenkind. En hoe was het in het paradijs? Toen was de mens rechtvaardig voor God en toen was de mens heilig voor God. Als u nu verlost wordt door Christus, door Zijn bloed en door Zijn Geest, dan komt dat in beginsel weer terug in uw leven.

O ja, toen wandelde de mens in het paradijs dagelijks in goede werken. Er zat ook niets tussen. En omdat de zonde er nog niet was, kon dat tere leven met God ook niet bevlekt of bezoedeld worden. Dat is nu wel anders en daar weten Gods kinderen wel van. Maar in de grond der zaak: Een verlost mensenkind staat weer recht voor God en is in Christus weer heilig voor God. En daar komt toch iets van openbaar in het geestelijke leven. Al moet een kind van God ook duizend keer zeggen: Wat komt de Heere veel tekort van mijn kant! En toch, de staat van elk kind van God staat vast. Hij is rechtvaardig en heilig in Christus. Bij tijden laat de Heilige Geest het van Gods kant weer eens even zien.

Maar dat kost wel heel veel strijd. En daar is ook een levenslange les voor nodig om steeds meer en meer naar het beeld van God openbaar te komen. Want de Heilige Geest gaat in het geestelijke leven een groot werk beginnen. Hij gaat Gods kinderen vernieuwen, zo staat er in de Catechismus: Naar het evenbeeld van Christus. En zo ontstaat het leven der dankbaarheid. Waarom? Het is in Christus te vinden. En wilt u op Christus gaan lijken, dan moet de Heilige Geest u gaan vernieuwen naar het evenbeeld van Christus, stapje voor stapje.

Kijk, de Heere Jezus is de tweede Adam. Dat betekent dat er na Adam in het paradijs (de eerste Adam), nooit meer een mens geweest is die volmaakt leefde in goede werken. Want sinds de zondeval hebben wij dat niet meer, totdat Christus kwam en geboren werd uit de maagd Maria. Toen stond er in deze diepgevallen wereld weer één Mens Die volmaakt rechtvaardig en heilig was. Een Mens die nooit zonde deed en nooit één zonde gedaan heeft. Die altijd wandelde naar Gods geboden en Die altijd goede werken deed. Die volmaakt de Mens was zoals God die geschapen had.

En wat doet de Heilige Geest nu als je een nieuw hart krijgt, jongens en meisjes? Dan gaat Die je hart verbinden met het hart van de Heere Jezus op een onzichtbare wijze. Want de Heilige Geest woont in het hart van de Heere Jezus, en Hij gaat wonen in het hart van een zondaar die bekeerd wordt. Dan ontstaat er eigenlijk tussen de Heere Jezus en die bekeerde zondaar een onzichtbare lijn. Door die lijn komt de genade van de Heere Jezus in het hart van een zondaar.

En tegelijkertijd werkt de Heilige Geest in het hart van die zondaar het ware geloof dat zich verbindt met de Heere Jezus. Dan komt er een omgang met de Heere Jezus door het gebed, door het luisteren naar Zijn Woord, door het aanwezig zijn onder de prediking van het Woord. En door die omgang met de Heere Jezus gaat u Hem steeds meer en meer kennen en gaat u steeds meer en meer van Hem ervaren.

Wat gebeurt er nu als twee personen – u ziet het wel eens in een huwelijksleven – een lange tijd met elkaar omgaan? Dat u soms de dingen van elkaar gaat overnemen en dat u op elkaar gaat lijken. En zo is het nu ook in het geestelijke leven. De Heilige Geest zorgt ervoor dat een kind van God steeds weer omgang heeft met de Heere Jezus, op zodanige wijze dat hij op de Heere Jezus gaat lijken. En hoe komt dat dan? Omdat de Heilige Geest dat leven, dat zalige leven, uit de Heere Jezus neemt en in het hart van een zondaar gaat leggen, gaat toepassen. Het is net zoals de Heere Jezus het gezegd heeft – om weer even dat hoofdstuk te noemen – in Johannes 15. Als een rankje dat zelf geen vruchten kan voortbrengen op de juiste wijze in de wijnstok wordt ingeënt en de levenssappen uit die wijnstok mag ontvangen die stromen in dat rankje, dan komen er vruchten.

Nee, als dat rankje zomaar ergens op de grond blijft liggen, afgekapt van de stam waar hij ooit aan gezeten heeft, dan hoef ik u niet te vertellen wat er met dat kleine stukje tak gebeurt. Dat droogt uit, dat gaat verdorren, dat gaat sterven, en het is niets anders meer dan brandhout. Maar als dat takje nu ingeënt wordt in de wijnstok Christus, dan gaat het op die wijnstok lijken, dan gaat het vruchten dragen die uit die wijnstok komen. En dat wordt nu door het geloof ervaren.

Ziet u wel dat ook het leven der dankbaarheid niet uit uzelf komt, maar een geschonken leven is? Dat komt uit de Heere Jezus. Ik zal u even een voorbeeld geven van een kind van God waar u ziet hoe hij ging lijken op de Heere Jezus. Dat was Stefanus. Stefanus leefde heel dicht bij de Heere Jezus, jongens en meisjes. Dat kun je uit~~in~~ de Bijbel zomaar opmaken. Hij was vol van de Heilige Geest, hij was vol van geloof, en dat kan alleen maar als je heel dicht bij Hem leeft. Maar iemand die heel dicht bij de Heere Jezus leeft, gaat dus ook op Hem lijken. Wat gebeurt er nu als Stefanus gevangengenomen wordt en hij wordt uiteindelijk gestenigd? Dan hoor ik hem bidden: *'Heere, reken hun deze zonde niet toe'* (Hand. 7:60m). En als Stefanus de laatste steen, die dodelijk voor hem was, op zich kreeg, hoor ik hem zeggen: '*In Uw handen beveel ik mijn geest.'* Hoe kon Stefanus dat zeggen? Omdat hij nu met de Heere Jezus leefde. En heeft de Heere Jezus het aan het kruis ook niet gezegd: '*Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest*?'

Ziet u wel, Stefanus leefde dicht bij Christus en daarom ging hij op de Heere Jezus lijken. De Heilige Geest ging hem gelijkvormig maken aan Christus. Dat had Stefanus niet van zichzelf, maar dat heeft hij ontvangen. Zie daar, het dankbare leven is een geschonken leven, maar tegelijkertijd ook een Godzalig leven. En dat brengt ons bij onze tweede gedachte.

2. Een Godzalig leven

Wat een wonder van genade, gemeente, als het waar mag worden wat we samen gelezen hebben in Jesaja 12:1: *'Ik dank U, HEERE, dat Gij toornig op mij geweest zijt, maar Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij.'* Jesaja kon zijn leven terugvinden in Psalm 116:2 en 3, waar wij de dichter horen zingen:

Ik lag gekneld in banden van den dood,
Daar d' angst der hel mij allen troost deed missen;
Ik was benauwd, omringd door droefenissen;
Maar riep den HEER dus aan in al mijn nood:

"Och HEER, och, wierd mijn ziel door U gered!"
Toen hoorde God; Hij is mijn liefde waardig;
De HEER is groot, genadig en rechtvaardig,
En onze God ontfermt zich op 't gebed.

En waar liep dat nu op uit bij die dichter van Psalm 116? Op een vraag. Hij werd zo overweldigd door de verlossing uit zijn grote nood en dood dat hij riep: Wat zal ik den HEERE vergelden? Wat zal ik de Heere, door Gods gunsten overladen, voor Zijn genade vergelden? Het is alsof die zegt: Heere, wat zal ik U teruggeven vanwege dat grote wat U aan mij geschonken hebt? Daar hoort u nu een verloste zondaar in verlegenheid roepen om het leven der dankbaarheid. En hij voelt: Dat is nodig. Maar hij weet het ook: Wil ik dat openbaren, dan moet ik bij God zijn, dan moet ik bij Christus zijn, want Die kan het mij geven, en Die geeft het ook.

En als dat leven der dankbaarheid, dat Godzalige leven, dan gegeven wordt, dan zegt de leerling hier in de Catechismus dat het een drievoudig doel heeft:

1. Opdat wij ons met ons ganse leven Gode dankbaar voor Zijn weldaden bewijzen, en Hij door ons geprezen worde.
2. Dat daarna ook elk bij zichzelf van zijn geloof uit de vruchten verzekerd worde.
3. En dat door onze Godzalige wandel onze naasten ook voor Christus gewonnen worden.

Dus dat leven der dankbaarheid heeft als eerste doel de eer van God. In de tweede plaats heeft het ook een functie voor het geloofsleven van de gelovige zelf. Welke functie? Tot versterking en verzekering van het geloof. En in de derde plaats heeft het ook nog een doel voor de omgeving. De naasten met wie u in aanraking komt, opdat die voor de Heere gewonnen worden. Maar wat wil de Heilige Geest daarvoor gebruiken? We hebben het al gehoord vanmiddag: De Heilige Geest gaat Zijn kerk gelijkvormig maken aan de Heere Jezus. Dus zoals de Heere Jezus openbaar kwam, zo zal ook Zijn kerk openbaar komen. En hoe komt dat openbaar? In een Godzalige levenswandel. En wat is een Godzalige levenswandel? Dat is leven tot eer van God door het geloof en naar de wet van God. Het is openbaren: God liefhebben boven alles en uw naaste als uzelf. Heel concreet maakt de Heere dat duidelijk in Zijn liefdeswet, die Hij gegeven heeft op de berg Sinaï.

Daarom zullen al Gods kinderen zich kunnen vinden in die bekende woorden van Psalm 119:97: *'Hoe lief heb ik Uw wet! Zij is mijn betrachting den gansen dag.'* Kan een kind van God de wet van God volkomenlijk houden? We gaan het in de toekomst nog overdenken vanuit de Catechismus. Nee, zelfs de allerheiligsten hebben nog maar een klein beginsel van die nieuwe gehoorzaamheid. Dan grijp ik even terug op één van de preken over Openbaring. Wat komt een kind van God erachter hoe dat prachtige witte kleed steeds weer bevuild wordt met zonde. Daarom is het nog niet zo'n gemakkelijke weg, die Godzalige levenswandel. O ja, u wilt het van harte wanneer de Heere u een nieuw hart gegeven heeft en u verlost bent.

Dan wilt u van harte Godzalig leven. Dat kan ook niet anders, want dat komt uit de Heere Jezus voort en dat wordt in uw hart gelegd. Gods kinderen begeren hartelijk een Godzalige levenswandel. Maar nu de praktijk. Want ze ervaren wel vanbinnen een hart dat vernieuwd is. Ze weten echt wat de Heere in hun leven gedaan heeft. Ze kunnen echt van harte zeggen dat ze de Heere groot willen maken en dankbaar willen leven. Maar ze hebben ook nog eens vlees bij zich, zondig vlees.

En weet u waar ik nu zo blij mee ben en waar ik de Heere nu zo dankbaar voor ben? Dat Romeinen 7 in de Bijbel staat. U ook? Jij ook? Bent u ook wel eens verblijd geweest dat Paulus daar in zijn hart laat kijken, en laat zien wat nu de werkelijkheid is van dat Godzalige leven? Nou, ik wel. Het heeft me wel eens verwonderd dat ik daar lees in vers 18-21: *'Want ik weet dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont; want het willen is wel bij mij, maar het goede te doen, dat vind ik niet. Want het goede, dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik. Indien ik hetgene doe dat ik niet wil, zo doe ik nu hetzelve niet meer, maar de zonde die in mij woont. Zo vind ik dan deze wet in mij: als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijligt.'*

Het botst zo vanbinnen, Heere. Aan de ene kant is er vanbinnen iets dat zegt: God heb ik lief, ik loof U met mijn ganse hart. En anderzijds is daar iets vanbinnen dat weer zondigt, dat weer een verkeerd woord zegt, dat weer tot een verkeerde gedachte brengt en dat weer tot een verkeerde daad brengt. En dat kan ik maar niet bij elkaar krijgen. Het botst elke keer weer. En toch, en toch, ik zou zo graag Godzalig willen leven. Maar als ik aan het einde van de dag zie wie ik weer geweest ben met mijn woorden, met mijn werken, met mijn gedachten. En als ik dan ook nog eens op mij af zie komen wat ik allemaal had moeten doen tot eer van U, maar wat ik heb laten liggen, dan kan ik niets anders zeggen dan: *'Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods* (dat is het vlees)?' (Vs. 24).

Maar daartegenover staat het nieuwe leven. En wat zegt het nieuwe leven? *'Ik dank God door Jezus Christus, onzen Heere'* (vs. 25). Omdat Hij de enige is Die de wet volmaakt gehouden heeft. Hoe kan dan een kind van God de wet houden? Hoe kan dat leven der dankbaarheid dan toch openbaar komen? Hoe kan dat Godzalige leven groeien en bloeien? Alleen door het geloof in Christus. Door het geloof leert hij vruchten dragen. Neen, niet voortbrengen, maar vruchten dragen. Dan komt het er zo op aan om dicht bij Hem te leven, met dat hartelijke gebed wat we ook deze dienst samen hebben gezongen:

Och, of wij Uw geboôn volbrachten!
Genâ, o hoogste Majesteit!
Gun door 't geloof in Christus krachten,
Om die te doen uit dankbaarheid.

Nou dat, daar gaat het over. En dat leven heeft dat drievoudige doel. Allereerst tot eer van God, opdat wij ons met ons ganse leven Gode dankbaarheid voor Zijn weldaden bewijzen, en Hij door ons geprezen worde. Waar komt het nu op aan in ons leven? Dat een kind van God zoveel mogelijk goede dingen doet? Kijkt de Heere daarnaar in de eerste plaats? Nee, gemeente, want twee mensen kunnen hetzelfde doen en toch ook weer niet hetzelfde doen. Daarom kijkt de Heere naar het hart van Zijn Kerk. Is er sprake van een dankbaar hart? Het werd kortgeleden al eerder aangeduid bij Kaïn en Abel. Ze gingen allebei een offer brengen, maar er was wel een groot verschil. Abels hart was echt dankbaar, Kaïns hart niet. Kijk, en daar spreekt de leerling nu ook van in Zondag 32. Hij spreekt van eer bewijzen aan God met een dankbaar hart. Dus het komt allereerst aan op het hart. Is daar die ware dankbaarheid? En als dat in het hart aanwezig is, dan zal dat naar buiten komen met woorden, werken en gedachten.

Nu, gemeente, toets uw leven er maar aan. Kent u dat dankbare hart? Is er iets in uw leven ontstaan van wat Paulus zegt: *Het zij dan dat gijlieden eet, het zij dat gij drinkt, het zij dat gij iets anders doet* – dat sluit dus alles in! – *doet het al ter ere Gods* (1 Kor. 10:31). Ik zal u eerlijk zeggen dat ik eigenlijk niet meer verder durf te preken, want ik schaam me ontzaglijk. Ik heb vandaag een paar keer gegeten en gedronken, en dan denk ik: Deed ik dat tot eer van God? Doet u alles tot eer van God? Heb u nu in alles die eer van God op het oog? Moet ik u nog vertellen dat de Heere zoveel tekortkomt in ons, en zeker in degenen die weten van verlossing? Als u dan eens op u in laat werken, kinderen van God in ons midden, wat het de Heere Jezus gekost heeft om u te verlossen.

Overdenk dat bitter lijden en sterven eens. En dan een leven tot eer van God in mijn eten, in mijn drinken, in alles wat ik doe? En toch is dat het eerste doel van een Godzalige levenswandel: De eer van God. Voelt u dat de Heere een ellendig en arm volk overhoudt, en dat het echt niet kan bestaan dat hier grote heiligen op aarde rondlopen die altijd alles tot eer van God doen? En toch, de begeerte ligt in uw hart, toch, kind van God? U wilt het wel, en u staat ernaar om tot Zijn eer te mogen leven in alles, ondanks al uw lek en gebrek.

Het tweede doel is dat het ook nog een functie heeft voor uzelf. Voor een gelovige, namelijk een ware gelovige. Dat ze bij zichzelf van hun geloof uit de vruchten verzekerd worden. Wat zou dat nu toch betekenen? Kan het doen van goede werken een middel zijn voor de Heilige Geest om in het hart en leven van een gelovige meer zekerheid te geven? Ja, zeker. En misschien zijn we dat wat kwijtgeraakt. Natuurlijk weet ik wel dat er een grote worsteling kan zijn om de zekerheid des geloofs, ook in ons midden. Die hunkeren naar de zekerheid des geloofs, om het zeker te mogen weten dat Christus ook voor hen gestorven is, voor hen Zijn bloed gegeven heeft en ook hen zalig gemaakt heeft.

Laat het maar een worsteling zijn. Dan zal de Heere op Zijn tijd u brengen tot de zekerheid des geloofs. O, wat is het elke keer weer nodig, vanwege de twijfelingen en de duisternis en dat ongeoefende geloof en die aanvechtingen. En juist in zulke tijden hebben Gods kinderen het zo nodig dat het geloof wordt versterkt, en dat ze van dat geloof en die verlossing worden verzekerd. Hoe doet de Heilige Geest dat dan? Op verschillende manieren. Hij kan dat doen door u in het Woord te laten zien waaraan het geestelijke leven te herkennen is. Dat u vanuit het Woord mag weten hoe de Heere u leidt van stap tot stap. Dat u in het Woord van God uw geloofsleven terugvindt. Dat is tot versterking en verzekering van het geloofsleven. Hij kan u vanuit het Woord en de prediking van het Woord laten weten wat de kenmerken zijn van het geestelijke leven. De Bijbelse kenmerken welteverstaan. Dan kunt u zomaar onder de preek zitten terwijl uw hart wordt verklaard, en dat wil de Geest gebruiken om u zekerheid te geven.

De derde manier waarop de Heilige Geest dat doet, is om in het geloofsleven een groei te geven. En om de woorden van Petrus te gebruiken: *'Maar wast op in de genade en kennis van onzen Heere en Zaligmaker Jezus Christus'* (2 Petr. 3:18a). En hoe meer dat mag komen, hoe zekerder het komt te liggen in het hart vanbinnen. Maar Hij kan ook het geloofsleven verzekeren door u bij tijden te laten zien welke goede werken in uw leven openbaar komen. En al die werken gebruikt de Geest om uw gang en treden vast te maken in het Woord en om licht te geven over het pad dat u gegaan bent. Een Godzalige levenswandel, zo heb ik al gezegd, is een levenswandel dicht bij Christus. En hoe dichter u bij Hem leeft, hoe meer zekerheid des geloofs u ontvangt, ook als het gaat om een Godzalige levenswandel.

Ik zal u een voorbeeld geven uit de Heilige Schrift. Wij kennen allemaal Maria, die vlak voor het lijden en sterven van de Heere Jezus haar Meester heeft gezalfd met nardus. Wat bracht haar nu eigenlijk zo ver om zo'n fles hele dure nardus, helemaal over de Heere Jezus heen te gieten? Wat was dat bij Maria? Liefde, wederliefde. Maar hoe kwam het toch dat Maria de Heere Jezus zo lief had gekregen? Het was die Maria die wij in de Schrift tegenkomen aan de voeten van Jezus. Het is die Maria die zoveel uit de mond van Jezus gehoord heeft. Ze was zo dicht bij Hem, ze wilde zo dicht bij Hem zijn. Dat was haar leven. Dan ziet u het gebeuren, dat als iemand dicht bij Hem leeft, dan krijgt u een dieper inzicht in Wie Hij is en wat Hij doet. En zo heeft die stille Maria aan de voeten van de Heere Jezus ontdekt waarom Hij naar de aarde gekomen is. Om voor haar te lijden en te sterven. Dat vervulde haar hart met Zijn liefde, en tegelijkertijd kwam er een wederliefde. En kon ze niet anders dan dat betonen door die nardus over Hem uit te gieten. Dat was een goed werk als vrucht van haar geloofsleven; haar geloof in Christus. En al kwam er een sterke aanvechting op die liefdesdaad, Christus nam het voor haar op.

Het is de Heere Jezus Zelf die haar liet merken dat dit nu een bewijs was van het ware geloof dat ze ontvangen had. Het is de Heere Jezus die haar liet merken dat ze het juist gezien heeft waarom Christus naar de aarde gekomen was. En dat heeft versterkend gewerkt in haar geloofsleven. Want ze deed het met het oog op Zijn begrafenis. En wat zegt de Heere Jezus dan? '*Want zij heeft een goed werk aan Mij gewrocht'* (Matth. 26:10). En het was voor haar een verzekering. Ziet u het wel dat de Heere ook goede werken kan gebruiken om het geloofsleven te verzekeren?

En dan het derde doel: Een functie voor een ander. Dat door onze Godzalige wandel onze naasten ook voor Christus gewonnen worden. Is dat nu niet iets dat degene die de Heere vrezen zo graag zouden willen? Dat de Heere hen zou gebruiken om anderen tot bekering te brengen, en dan vooral door die Godzalige levenswandel? U kunt het zich wel voorstellen en u kunt wel met mij meevoelen dat als een kind van God een slordige levenswandel heeft, dat dat niet aanstekelijk werkt. Maar als een kind van God nu teer mag leven en dichtbij Christus mag leven, en dat Godzalige leven openbaar mag komen, dan geloof ik echt dat de Heere dat wil gebruiken om tot jaloersheid te wekken.

O ja, dat is natuurlijk wel een strijd voor Gods kinderen. Dan hoor ik een moeder vanmiddag zeggen: Ach, wat zullen mijn kinderen toch van mij merken? Wat zullen mijn kinderen wel niet van mij denken? Ben ik nu wel een Godzalig voorbeeld voor mijn kinderen? En dan hoor ik een grootvader, een Godvrezende grootvader, zeggen: Ach, als ik op mezelf zie, wat gaat er dan weinig vanuit. Als ik aan mijn kleinkinderen denk, zouden er nog kleinkinderen zijn die jaloers op mij zouden zijn? En wat dacht u van een dominee, die het allemaal zo mooi kan vertellen op de kansel? Als die op zichzelf ziet en moet ontdekken wat een grote zondaar hij blijft na ontvangen genade, zou iemand die zo is nog gebruikt kunnen worden om anderen te kunnen winnen voor Christus?

En toch zal de Heere daarvoor zorgen. Ook dat is Zijn werk. Hij zal Zijn volk steeds weer aansporen tot die Godzalige levenswandel. En dan kunnen ze het misschien zelf niet altijd begrijpen en moeten ze van zichzelf zeggen: Het is altijd te kort. Maar ze zullen toch aan de Heere vragen: Heere, zou ik nog gebruikt mogen worden om een rover van de hel te mogen zijn? Zou ik nog met mijn wandel – en wilt U daarvoor zorgen, Heere? – anderen mogen winnen, tot jaloersheid mogen verwekken, opdat ze U gaan zoeken, opdat ze U zouden vinden? Zie daar het drievoudige doel van de Godzalige levenswandel.

3. Een onmisbaar leven

En dat is onmisbaar tot zaligheid, onze laatste gedachte. Wie het leven der dankbaarheid niet kent, komt niet in de hemel. En dat is een ernstige boodschap die ook in Zondag 32 tot ons komt.

Paulus schrijft in de Hebreeënbrief: *'Jaagt den vrede na met allen, en de heiligmaking, zonder welke niemand den Heere zien zal'* (Hebr. 12:14). Want het leven der dankbaarheid is feitelijk de weg der heiligmaking. En als dat er niet is, gemeente, komt u niet in de hemel. Maar Gods kinderen kennen het wel, al zullen ze het van zichzelf niet zo een-twee-drie zeggen. Johannes heeft het gezien toen hij op Patmos was, en hij zei: *'En ik hoorde een stem uit den hemel, die tot mij zeide: Schrijf, zalig zijn de doden die in den Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid; en hun werken volgen met hen'* (Openb. 14:13).

En aan het einde van het Openbaringenboek komt hij daar nog een keer op terug. En als hij dan mag schrijven dat diegenen zalig zijn die Gods geboden hebben gedaan en gehouden, hoe komt dat? Wel, God ziet Zijn kerk aan in Christus. En daarmee zijn Gods kinderen niet alleen rechtvaardig voor God, maar ook heilig voor God. Want Christus is ten diepste de heiligmaking van Zijn Kerk. En alleen door het geloof in Hem waren er de vruchten van de dankbaarheid, en zullen ze straks toch ingaan in de vreugde des Heeren, en zullen toch de werken hen volgen tot in de hemel.

O ja, dan komen ze er straks tot hun verwondering achter dat er veel meer goede werken zijn geweest dan dat ze zelf hebben beseft in dit leven. Want dan zal Christus tegen hen zeggen als ze in de hemel komen: *'Want Ik ben hongerig geweest en gij hebt Mij te eten gegeven; Ik ben dorstig geweest en gij hebt Mij te drinken gegeven; Ik was een vreemdeling en gij hebt Mij geherbergd. Ik was naakt en gij hebt Mij gekleed; Ik ben krank geweest en gij hebt Mij bezocht; Ik was in de gevangenis en gij zijt tot Mij gekomen'* (Matth. 25:35,36). En wat zullen Gods kinderen dan zeggen? *'Dan zullen de rechtvaardigen* (Gods kinderen) *Hem antwoorden, zeggende: Heere, wanneer hebben wij U hongerig gezien en gespijzigd, of dorstig en te drinken gegeven? En wanneer hebben wij U een vreemdeling gezien en geherbergd, of naakt en gekleed? En wanneer hebben wij U krank gezien of in de gevangenis en zijn tot U gekomen? En de Koning zal antwoorden en tot hen zeggen: Voorwaar zeg Ik u, voor zoveel gij dit een van deze Mijn minste broeders gedaan hebt, zo hebt gij dat Mij gedaan'* (vs. 37-40).

Waarom staat dat nu in Gods Woord, gemeente? Opdat Gods kinderen aangespoord worden tot een nauw en een teer leven, een leven in de vreze des Heeren, in de gemeenschap met Christus. *'Zalig zijn zij, die Zijn geboden doen, opdat hun macht zij aan den boom des levens, en zij door de poorten mogen ingaan in de stad'* (Openb. 22:14). Voelt u, dat als die goede werken er zijn, ze zullen binnenkomen in de hemel? En als dat er nu niet is, dan zullen ze buiten zijn, buiten de hemelpoort: *'Maar buiten zullen zijn de honden, en de tovenaars, en de hoereerders, en de doodslagers, en de afgodendienaars, en een iegelijk die de leugen liefheeft en doet'* (vs. 15).

Is dat geen ernstige boodschap vanmiddag voor onbekeerde zondaren in ons midden? Wie in de zonde leeft en buiten de verlossing, gaat eeuwig verloren. De leerling belijdt het toch in die volgende vraag? Want de Schrift zegt: dat geen onkuise, afgodendienaars, echtbrekers, dieven, gierigen, dronkaards, lasteraars, noch rovers, noch dergelijken het Koninkrijk Gods zullen beërven. Dat staat er toch? De Schrift zegt het toch? Zeg eens, bent u bekeerd of onbekeerd? Als u onbekeerd bent, zal dit uw deel zijn als u zo moet sterven. Ik hoop dat het naar binnen komt en dat u het eens echt gaat geloven dat het zo met u gesteld is. Dat met alles wat u dacht goed te zijn, het niet goed is. Want de kiemen van alle zonden zitten in ons hart.

Als u dat echt gaat geloven, gemeente, en u gaat het echt ontdekken door het werk van de Heilige Geest, dan komen de noodvragen in uw hart, die in de diepte van uw ellende geboren worden: Kan een hoer nog zalig worden? Kan een moordenaar nog zalig worden? Kan een dief nog zalig worden? Kan een leugenaar nog zalig worden? Want ontdekkende genade, gemeente, stelt u niet meer boven een hoer, boven een moordenaar, boven een dronkaard, een dief of een leugenaar. Maar ontdekkende genade zegt: Dat ben ik. Ik ben die hoer, ik ben die moordenaar, ik ben die dief, ik ben een zondaar. Maar wel een zondaar die het niet kan laten om met smeking en geween tot de troon der genade te vluchten.

En weet u wat ik dan in het Evangelie vind? En ik heb dat meerdere keren al tegen u mogen zeggen. Dat Rachab, de hoer, zalig geworden is. Dat de moordenaar aan het kruis zalig geworden is. Dat Zacheüs de tollenaar zalig geworden is. Dat Petrus, de leugenaar zalig geworden is. Noem ze allemaal maar op, want Christus is te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven. Ik hoop dat er maar veel zondaren in de gemeente van Kralingen mogen zijn die hun schuld zien. Die met bedroefde ogen tot de Heere gaan. Die gebracht mogen worden aan de voet van het kruis, ziende op het Lam dat geslacht is, en maar één gebed overhouden: *'O God, zijt mij zondaar genadig'* (Luk. 18:13b).

Zou het voor zo één nog kunnen? Ja, want Christus wilde voor slechte mensen lijden en sterven om ze te verlossen. Maar ook om hen heilig te maken en om hen weer te maken voor Zijn Vader zoals de mens in het paradijs was geschapen, zodat ze weer mogen worden als een boom met goede vruchten die voortkomen uit Hem. O, onbekeerde zondaar, zoek toch de Heere en leef. U kunt nog zalig worden. De slechtste mensen worden zalig, de grootste zondaren worden zalig. Ga tot Hem uit en zoek Hem toch, voordat het te laat is.

Zalig de mens die die ware dankbaarheid mag kennen in zijn leven. Al moet u van uzelf zeggen: Ik kom in alles tekort, mijn witte kleed wordt elke keer weer bevuild. Maar toch, elke keer mag u weer met die vuile zonden gaan tot die Bloedfontein, Christus.

En elke keer weer wil Hij die vuile vlekken wegwassen. Hij zal ervoor instaan dat er toch een heilig volk thuis zal komen met de ware dankbaarheid in hun hart, zodat ze Christus mogen nazeggen: '*Vader, Ik dank U'* (Joh. 11:41).

Amen.

Zingen: Psalm 1:4:

De HEER toch slaat der mensen wegen gâ,
En wendt alom het oog van Zijn genâ,
Op zulken, die, oprecht en rein van zeden,
Met vasten gang het pad der deugd betreden;
God kent hun weg, die eeuwig zal bestaan,
Maar 't heilloos spoor der bozen zal vergaan.

Dankgebed.

Zingen: Psalm 119:1:

Welzalig zijn d' oprechten van gemoed,
Die, ongeveinsd, des HEEREN wet betrachten;
Die Hij op 't spoor der godsvrucht wand'len doet;
Welzalig die, bij dagen en bij nachten,
Gods wil bepeinst, en Hem als 't hoogste goed,
Van harte zoekt met ingespannen krachten.

Zegenbede.